

אָבֵר תָּא חֲזִי, אֵית מְדוֹרִין תַּתְּאִין, וְאֵית מְדוֹרִין עֲלָאִין. בְּעֲלָאִין לָאוּ (מְדוֹרִין) שְׂרִיין תַּמָּן, וּמֵאן אֵינּוֹן, אֵינּוֹן בְּתֵי גִוְאֵי, וּבְתֵי בְּרָאֵי. אֵינּוֹן אֶקְרוּן חֲצֵרוֹת ה', בְּגִין דְּאֵינּוֹן קִיַּיְמֵי בְּרַחֲמֵי וְתִיאוּבְתָא לְגַבֵּי נוּקְבָא. תָּא חֲזִי, כַּד נִשְׁמַתָּא סְלָקָא אַתְעָר כַּלָּא לְגַבֵּי נוּקְבָא, דְּהָא אֵיהִי אַתְאַחַדְתָּ בְּתִיאוּבְתָא שְׁלִימְתָא וְאַתְקִשְׂרַת בֵּיהּ.

יַעֲקֹב לֹא מִית, בְּגִין כְּפֹךְ לֹא אַתְמַר בֵּיהּ מוֹתָא, אֲלֵא וַיִּגְוַע וַיֵּאסֹף אֶל עַמּוּוֹ. חֲמִי מַה כְּתִיב, וַיֵּאסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה, דְּאַתְפְּנִישׁ שְׁמַשָּׁא לְגַבֵּי סִיְהָרָא, שְׁמַשָּׁא לֹא מִית, אֲלֵא אַתְפְּנִישׁ מֵעֲלָמָא, וְאִזִּיל לְגַבֵּי סִיְהָרָא.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְפְּנִישׁ יַעֲקֹב, אַתְנַהִיר סִיְהָרָא, וְתִיאוּבְתָא דְּשְׁמַשָּׁא עֲלָאָה אַתְעָר לְגַבֵּיהּ, בְּגִין דְּשְׁמַשָּׁא כַּד סָלִיק, אַתְעָר שְׁמַשָּׁא אַחְרָא, וְאַתְדַּבֵּק דָּא בְּדָא, וְאַתְנַהִיר סִיְהָרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קָא אַמְרַתְּ, אָבֵל הָא אַתְמַר, דְּעֲלָאָה עֲלָמָא דְּדַכּוּרָא, אַתְקִשְׂר בְּתַתְּאָה דְּאֵיהּוּ עֲלָמָא דְּנוּקְבָא, וְתַתְּאָה אַתְקִשְׂר בְּעֲלָאָה, וְכֵלָּא דָּא כְּגִוּוֹנָא דָּא.

וְהָא אַתְמַר תְּרִין עֲלָמִין נִינְהוּ, כְּדַכְתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וְאַף עַל גַּב דְּתִרִין נוּקְבֵי נִינְהוּ, חַד מִתְתַּקֵּן בְּדַכּוּרָא, וְחַד בְּנוּקְבָא. דָּא שְׁבַע (שְׁבַת), וְדָא בַת שְׁבַע. דָּא אַם, וְדָא אַם, דָּא אַקְרִי אַם הַבְּנִים, וְדָא אַקְרִי אַם שְׁלֵמָה. כְּדַכְתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינְהּ וּרְאִינְהּ כְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה וְגו'. בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה - בְּמִלְךָ שְׁכַל הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַלְכִים-א יא) בַת שְׁבַע אַם שְׁלֵמָה.

וְכַתּוּב (שִׁם ה) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה. חֲכָמַת שְׁלֵמָה - זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַשְׁלֵי לֹא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קָא אַמְרַתְּ, אָבֵל הָא אַתְמַר, דְּעֲלָאָה עֲלָמָא דְּדַכּוּרָא, אַתְקִשְׂר בְּתַתְּאָה דְּאֵיהּוּ עֲלָמָא דְּנוּקְבָא, וְתַתְּאָה אַתְקִשְׂר בְּעֲלָאָה, וְכֵלָּא דָּא כְּגִוּוֹנָא דָּא.

וְהָא אַתְמַר תְּרִין עֲלָמִין נִינְהוּ, כְּדַכְתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וְאַף עַל גַּב דְּתִרִין נוּקְבֵי נִינְהוּ, חַד מִתְתַּקֵּן בְּדַכּוּרָא, וְחַד בְּנוּקְבָא. דָּא שְׁבַע (שְׁבַת), וְדָא בַת שְׁבַע. דָּא אַם, וְדָא אַם, דָּא אַקְרִי אַם הַבְּנִים, וְדָא אַקְרִי אַם שְׁלֵמָה. כְּדַכְתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינְהּ וּרְאִינְהּ כְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה וְגו'. בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה - בְּמִלְךָ שְׁכַל הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַלְכִים-א יא) בַת שְׁבַע אַם שְׁלֵמָה.

וְכַתּוּב (שִׁם ה) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה. חֲכָמַת שְׁלֵמָה - זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַשְׁלֵי לֹא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁפִיר קָא אַמְרַתְּ, אָבֵל הָא אַתְמַר, דְּעֲלָאָה עֲלָמָא דְּדַכּוּרָא, אַתְקִשְׂר בְּתַתְּאָה דְּאֵיהּוּ עֲלָמָא דְּנוּקְבָא, וְתַתְּאָה אַתְקִשְׂר בְּעֲלָאָה, וְכֵלָּא דָּא כְּגִוּוֹנָא דָּא.

וְהָא אַתְמַר תְּרִין עֲלָמִין נִינְהוּ, כְּדַכְתִּיב, (דְּבָרֵי הַיָּמִים א טז) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. וְאַף עַל גַּב דְּתִרִין נוּקְבֵי נִינְהוּ, חַד מִתְתַּקֵּן בְּדַכּוּרָא, וְחַד בְּנוּקְבָא. דָּא שְׁבַע (שְׁבַת), וְדָא בַת שְׁבַע. דָּא אַם, וְדָא אַם, דָּא אַקְרִי אַם הַבְּנִים, וְדָא אַקְרִי אַם שְׁלֵמָה. כְּדַכְתִּיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ג) צְאִינְהּ וּרְאִינְהּ כְּנוֹת צִיּוֹן בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה וְגו'. בְּמִלְךָ שְׁלֵמָה - בְּמִלְךָ שְׁכַל הַשְּׁלוֹם שְׁלוֹ, זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַלְכִים-א יא) בַת שְׁבַע אַם שְׁלֵמָה.

וְכַתּוּב (שִׁם ה) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה. חֲכָמַת שְׁלֵמָה - זֵו אַם שְׁלֵמָה, כְּפַתּוּב (מַשְׁלֵי לֹא) דְּבָרֵי לְמוֹאֵל

וְכַתּוּב, (מַלְכִים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֵמָה. חֲכָמַת

מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ.
דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, פְּסוּק זֶה לֹא
נוֹדֵעַ מֵהוּ הַסְּתֵר שְׁלוֹ, אֲלֵא דְבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ - דְּבָרִים שֶׁנֶּאֱמָרוּ
מִשׁוּם אֵל שֶׁהוּא מֶלֶךְ. וּמִיָּהוּ?
זֶה (תהלים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל יוֹם.
וְאֵל שְׂדֵי, כְּמוֹ שֶׁנֶּחְבָּר. לְמוֹאֵל,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב ז) לְמוֹ פִי.
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, שֶׁהִיא בַת שֶׁבַע.
מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ,
כְּשֶׁהִתְגַּלָּה עָלָיו בְּגִבְעוֹן בְּחֹלוֹם
הַלֵּילָה.

בֹּא רֵאָה, יַעֲקֹב הַתְּכַנְסֵם לְלִבְנָה
וְעֲשֵׂה בָּהּ פְּרוֹת לְעוֹלָם, וְאִין לָךְ
דוֹר בְּעוֹלָם שְׂאִין בּוֹ פְּרִי שֶׁל
יַעֲקֹב, מִשׁוּם שֶׁהָרִי הוּא עוֹרֵר
הַתְּעוֹרְרוֹת לְמַעְלָה, מִשׁוּם
שֶׁכְּתוּב וַיֵּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה,
שֶׁהִיא מִטַּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב וְדָאִי.
אֲשֶׁרֵי חִלְקוּ שֶׁל יַעֲקֹב, שֶׁהָרִי
הַשְּׂתֵלֵם לְמַעְלָה וְלַמָּטָה, שֶׁכְּתוּב
(ירמיה ז) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֶי
יַעֲקֹב נֶאֱמַר ה' וְגו' כִּי אַתָּה אָנִי. כִּי
אֲתִי אַתָּה לֹא נֶאֱמַר, אֲלֵא כִּי אַתָּה
אָנִי, וְהָרִי נִתְבָּר.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח וְאָמַר, וַיִּבְאוּ עַד
גֵּרֹן הָאֶטֶד וְגו', וְכְתוּב וַיִּרְא
יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת הָאֶבֶל
בְּגֵרֹן הָאֶטֶד וְגו'. בְּפִסּוּקִים הֵלְלוּ
יֵשׁ לְהַתְּבוֹנֵן בָּהֶם, מָה אֲכַפֵּת לָנוּ
שֶׁהֵם בָּאוּ עַד גֵּרֹן הָאֶטֶד? וּמָה
הַטַּעַם כִּנּוּ אֶבְלוֹת זֹו לְמִצְרַיִם,
הָרִי צְרִיף הִיָּה לְכַתֵּב אֶבֶל
יִשְׂרָאֵל, מָה הַטַּעַם לְמִצְרַיִם?

אֲרָא כֶּף אִמְרוּ, כָּל אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהִיָּה יַעֲקֹב בְּמִצְרַיִם, הַתְּבָרְכָה
הָאָרֶץ בְּגִלְלוֹ, וְנִילוּס הִיָּה יוֹצֵא
וּמִשְׁקָה אֶת הָאָרֶץ. וְעוֹד, שֶׁפֶסֶק
הָרַעֲב בְּגִלְלוֹ יַעֲקֹב, וְעַל כֶּף
הַמִּצְרַיִם עָשׂוּ אֶבֶל, וְהַתְּכַנְּה
עֲלֵיהֶם.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל
גְּבוּרוֹת ה' יִשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.
פְּסוּק זֶה בְּאוֹרוֹהוּ, אֶבֶל מָה זֶה

שְׁלֹמֹה, דָּא אִם שְׁלֹמֹה. דְּכִתְיִב, (משלי לא) דְּבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ. דְּבָרֵי
לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, הָאִי קָרָא לָאו אֲתִיִּידַע מֵהוּ
סְתִימָא דִּילֵיהּ. אֲלֵא, דְּבָרֵי לְמוֹאֵל מֶלֶךְ,
דְּבָרִים דְּאֲתָמַר בְּגִין אֵל (דף רמט ע"א) דְּאִיהוּ
מֶלֶךְ, וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא (תהלים ז) וְאֵל זַעַם בְּכָל
יוֹם. וְאֵל שְׂדֵי. כְּמָה דְּאֲתָמַר. לְמוֹאֵל כְּמָה
דְּאֲתָ אִמְר, (איוב ז) לְמוֹ פִי. לְמוֹאֵל מֶלֶךְ, דְּאִיהוּ
בַת שֶׁבַע. מִשָּׂא אֲשֶׁר יִסְרְתוּ אִמּוֹ, כִּד אֲתַגְּלִי
עָלוּי בְּגִבְעוֹן, בְּחִלְמָא דְּלִילֵיא.

תָּא חֲזִי, יַעֲקֹב אֲתַפְּנִישׁ לְגַבִּי סִיְהָרָא, וְעֵבִיד
בָּהּ פִּירִין לְעֵלְמָא. וְלִית לָךְ דְּרָא
בְּעֵלְמָא, דְּלֹא אִית בֵּיה אִיבָא דִּיעֲקֹב, בְּגִין
דְּהָא אִיהוּ אֲתַעֲרוּתָא לְעֵילָא, בְּגִין
דְּכִתְיִב, וַיֵּאֱסֹף רַגְלָיו אֶל הַמָּטָה, דְּאִיהוּ
מִטַּתִּיה דִּיעֲקֹב וְדָאִי.

זַכָּאָה חוֹלְקִיה דִּיעֲקֹב, דְּהָא אֲשֶׁתְּלִים לְעֵילָא
וְתַתָּא, דְּכִתְיִב, (ירמיה ל) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עֲבָדֶי
יַעֲקֹב נֶאֱמַר ה' וְגו' כִּי אַתָּה אָנִי. כִּי אֲתִי אַתָּה
לֹא אֲתָמַר, אֲלֵא כִּי אַתָּה אָנִי, וְהָא אֲתָמַר.

רַבִּי יִצְחָק פֶּתַח וְאָמַר, וַיִּבְאוּ עַד גֵּרֹן הָאֶטֶד
וְגו', וְכִתְיִב, וַיִּרְא יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי
אֶת הָאֶבֶל בְּגֵרֹן הָאֶטֶד וְגו'. הֲנִי קָרָאִי אִית
לְאֲסִתְּפֵלָא בְּהוּ, מָאִי אִיכְפַת לָן דְּאִינוּן אֲתוּ
עַד גֵּרֹן הָאֶטֶד. וּמֵאִי טַעְמָא אֲתַכְּנַת אֶבְלוֹתָא
דָּא לְמִצְרַיִם, דְּהָא אֶבֶל יִשְׂרָאֵל מִיבְעִי לִיהּ,
מָאִי טַעְמָא לְמִצְרַיִם.

אֲרָא הָכִי אִמְרוּ, כָּל הַהוּא זְמַנָּא דְּהוּה יַעֲקֹב
בְּמִצְרַיִם, אֲתַבְּרַךְ אֲרַעָא בְּגִינֵיהּ, וְנִילוּס
הוּה נְפִיק וְאֲשְׁקִי אֲרַעָא, וְעוֹד דְּפֶסֶק כְּפִנָּא
בְּגִינֵיהּ דִּיעֲקֹב. וְעַל דָּא, מִצְרַאִי עֲבָדוּ
אֶבְלוֹתָא, וְאַתְּכִנִּי עֲלֵיהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קו) מִי יִמְלֵל גְּבוּרוֹת יי